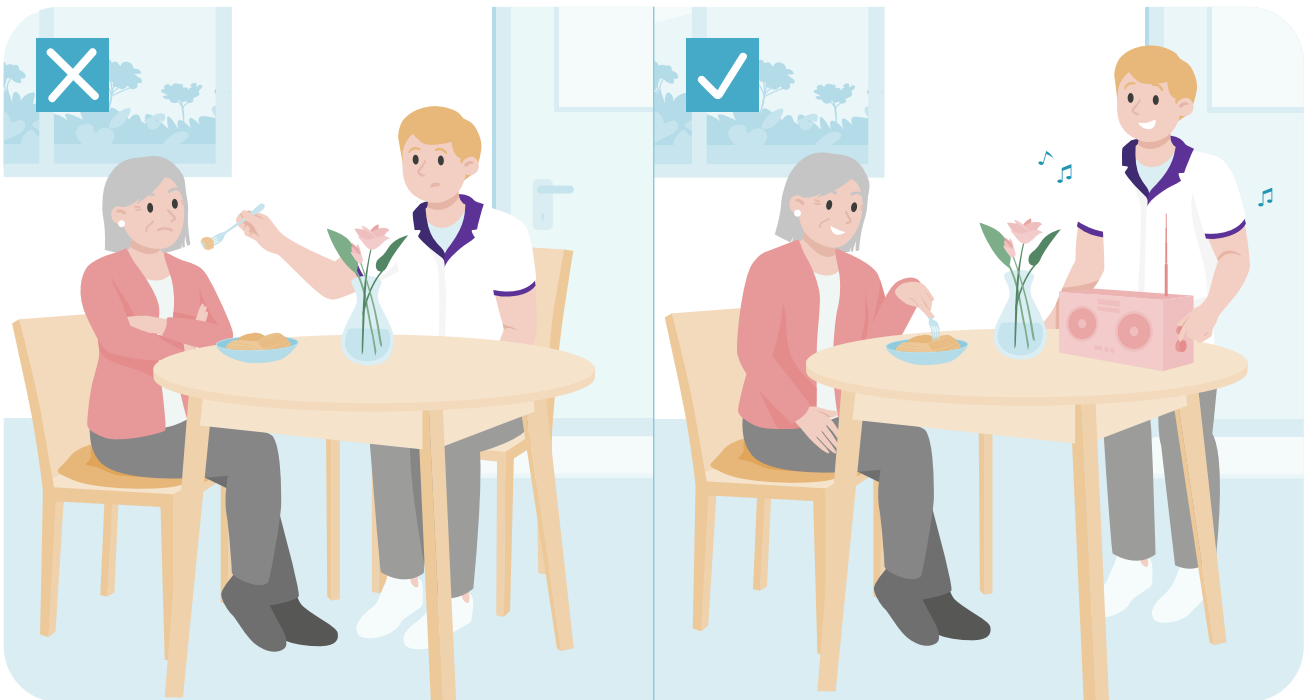


Onvrijwillige zorg

Wat is het en hoe is het te voorkomen?



U krijgt zorg. Het kan zijn dat uw zorgverleners soms maatregelen moeten nemen om uw gezondheid of veiligheid tijdens de zorg te beschermen. Ook als u dat misschien niet wilt. Dat heet onvrijwillige zorg. In deze folder leggen we uit wat dat betekent.

Deze informatie is ook nuttig voor uw naaste. Bent u naaste van iemand die bijvoorbeeld dementie heeft of een verstandelijke beperking? In deze folder leest u wat onvrijwillige zorg in dat geval betekent en wat u kunt doen om onvrijwillige zorg zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

Wat betekent onvrijwillige zorg?

U krijgt zorg. Dat is niet altijd makkelijk. Misschien vindt u het soms niet fijn om zorg te krijgen. Of begrijpt u niet altijd waarom u zorg nodig heeft. Als u zorg krijgt die u niet fijn vindt, dan kunt u dit altijd aan uw zorgverleners laten weten. Samen kunt u kijken of er iets anders mogelijk is, waarmee u het wel eens bent.

Soms moeten uw zorgverleners zorg geven die u niet wilt. Zorgverleners geven pas onvrijwillige zorg als het echt niet anders kan en er een grote kans is dat uw gezondheid of veiligheid, of die van iemand anders, in gevaar komt. Dat staat in de Wet zorg en dwang.

Voorbeelden van onvrijwillige zorg

Onvrijwillige zorg is bijvoorbeeld:

- Een deur op slot doen, zodat u niet weg kan.
- Medicijnen geven terwijl u het niet wil of niet merkt.
- Eten en drinken geven terwijl u het niet wil, bijvoorbeeld via een slangetje in de neus.
- Tegen uw zin kijken of er gevaarlijke voorwerpen op uw kamer zijn en die weghalen.
- Uw zorgverleners houden u in de gaten, bijvoorbeeld via een camera.

Praat erover



Praat met uw naaste over de zorg die u krijgt. Het is fijn als uw naaste weet wat u wilt en wat u niet wilt.

Praten met zorgverleners



Het is ook goed om met uw zorgverleners te praten over onvrijwillige zorg. Bijvoorbeeld over hoe het anders zou kunnen. Bespreek met uw zorgverlener hoe u zich voelt over de situatie, bijvoorbeeld boos of verdrietig. Zij kunnen u en uw naaste uitleggen waarom ze bepaalde dingen doen en hoe. Als u dit liever niet met uw eigen zorgverleners bespreekt, kunt u ook overleggen of dit met iemand anders kan, bijvoorbeeld een andere zorgverlener of vertrouwenspersoon.

Praat met de cliëntenvertrouwenspersoon



De cliëntenvertrouwenspersoon is een onafhankelijk persoon die u en uw naaste kan ondersteunen wanneer u vragen, problemen of klachten heeft over de zorg.

Tips voor uw naaste

Heeft u vragen over de zorg die uw dierbare krijgt? Of doet u misschien zelf weleens uit bezorgdheid iets tegen de zin van uw dierbare en vraagt u zich af of u daar goed aan doet of niet? De zorg voor uw dierbare is soms erg zwaar. Praat erover met de zorgverleners of een cliëntenvertrouwenspersoon. In zo'n gesprek kunt u uw eigen vragen en zorgen kwijt.



Als uw dierbare dementie heeft, is er vaak de casemanager dementie waarmee u zo'n gesprek kunt voeren. Ook andere zorgverleners kunnen meedenken, zoals de (wijk)verpleegkundige, de huisarts, de psycholoog, de ergotherapeut of de fysiotherapeut.

Wat kunt u nog meer doen?



Bespreek samen met uw zorgverleners en uw naaste wat u prettig vindt. Dit helpt zorgverleners om goede zorg te geven, waarmee u het eens bent. Ook zorgt dit ervoor dat de kans kleiner is dat u zorg krijgt waar u het niet mee eens bent.

- Vertel aan uw zorgverleners hoe u graag aangesproken wil worden, bijvoorbeeld wel of niet met je of jij.
- Vertel wat uw gewoontes zijn. Bijvoorbeeld dat u het fijn vindt 's ochtends nog even te blijven liggen voordat u uit bed komt.
- Probeer een vast dagritme aan te houden.
- Bent u gespannen als u zorg krijgt? Bewegen, bijvoorbeeld sporten, of naar buiten gaan kan u helpen om te ontspannen. U kunt ook vragen of uw zorgverlener muziek opzet.
- Probeer bezig te blijven. U kunt bijvoorbeeld wandelen, knutselen, fotoboeken kijken, in de tuin werken of de was opvouwen.
- Aromatherapie of een massage kan u ook helpen om rustig te worden.

Tips voor uw naaste

Als naaste van iemand die zorg krijgt kunt u een aantal extra dingen doen:

- Als uw naaste iets niet wil, wacht even en probeer het later nog een keer.
- Praat 'gewoon' tegen uw naaste.
- Zorg voor een rustige omgeving met vertrouwde spullen.
- Als uw naaste boos of in de war is, probeer dan rustig te blijven. Op een later moment kunt u uw zorgen met de zorgverleners bespreken.
- Als uw naaste heel gespannen is kan bewegen of even naar buiten gaan helpen.
- Verwacht u dat er iets gaat gebeuren wat uw naaste niet wil? Misschien vindt hij of zij het prettig als u dan muziek opzet. Bijvoorbeeld tijdens het douchen of eten.
- Heeft uw naaste een bril of gehoorapparaat nodig? Bied deze dan aan als hij of zij het vergeet. Iemand die niet goed ziet of hoort raakt eerder boos of in de war.
- Laat een rolstoel van de rem af staan. Als u dit niet veilig vindt, bespreek dit dan met de zorgverleners.



Soms zijn er ook technische oplossingen die kunnen helpen om de situatie voor uw naaste veilig te houden, zonder hem of haar teveel in bewegingsvrijheid te beperken. Bijvoorbeeld bewegingssensoren. Zo'n oplossing kan wel de privacy van uw naaste beperken. Overleg met de zorgverleners wat in uw situatie de beste oplossing is.



Vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen? Of heeft u meer hulp nodig? Praat er dan over met de zorgverlener van wie u deze informatie heeft gekregen. Samen kunt u op zoek naar oplossingen.



Meer informatie

- Uitgebreide informatie van de overheid over de Wet zorg en dwang: www.dwangindezorg.nl/wzd/clienten
- Uitleg over de wet en jouw rechten: www.hoewerktzorgendwang.nl
- Website van Alzheimer Nederland over (omgaan met) dementie: www.dementie.nl